

KÚRIA

Bfv.I.31/2019/5. szám

A Kúria Budapesten, a 2019. év június hó 4. napján megtartott tanácsülésen meghozta a következő

í t é l e t e t:

A garázdaság büntette és más bűncselekmények miatt folyamatban volt büntetőügyben a terhelt védője által előterjesztett felülvizsgálati indítványt elbírálva a Szerencsi Járásbíróság 10.B.109/2017/17. számú ítéletét és a Miskolci Törvényszék 14.Bf.919/2017/4. számú végzését megváltoztatja,

a terhelt cselekményeit két rendbeli testi sértés vétségének [Btk. 164. § (1) bekezdés, (2) bekezdés] minősíti,

a próbára bocsátás tartamát 1 (egy) évre mérsékli.

Az ítélet ellen fellebbezésnek és felülvizsgálatnak nincs helye, és ebben az ügyben sem az indítványozó, sem azonos tartalommal más jogosult újabb felülvizsgálati indítványt nem nyújthat be.

I n d o k o l á s

A Szerencsi Járásbíróság a 2017. október 30. napján kihirdetett 10.B.109/2017/17. számú ítéletében terheltet bűnösnek mondta ki két rendbeli garázdaság vétségében [Btk. 339. § (1) bekezdés], valamint két rendbeli testi sértés vétségében [Btk.164. § (1) bekezdés, (2) bekezdés. Ezért egy év három hónap időtartamra próbára bocsátotta, emellett rendelkezett a polgári jogi igényről, valamint a bűnügyi költség viseléséről.

A másodfokon eljáró Miskolci Törvényszék a 2018. április 4. napján meghozott 1.Bf.919/2017/4. számú végzésével az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyta.

A jogerős ügydöntő határozatok ellen a terhelt védője nyújtott be felülvizsgálati indítványt, abban a felülvizsgálat okaként a Be. 649. § (1) bekezdés a) pont aa) alpontjára hivatkozott.

Az indítványozó szerint a tényállásban írt magatartás nem valósította meg a Btk. 339. § (1) bekezdésében meghatározott garázdaság törvényi tényállását, ezért az eljáró bíróságok garázdaság vétségében az anyagi jogszabályok törvénysértő alkalmazásával állapították meg a terhelt bűnösségét. Álláspontja szerint nem váltott ki riadalmat, megbotránkozást a felek konfliktusa, mert a közösség tagjai tisztában voltak a felek személyes viszonyával, a kihívó közösségellenesség, mint tényállási elem nem állapítható meg. Utalt arra, hogy az egységes bírósági gyakorlat szerint a személyes indíttatású viták, szomszédjogi perlekedések, veszekedések nem valósítanak meg garázdaságot, mivel hiányzik belőlük a közösségellenesség; a felek birtokhatárból eredő vitája nem garázdaság, hanem személyes kérdés, ezért nem hat ki az őket körülvevő közösségre.

Arra hivatkozott, hogy a garázdaságként értékelt magatartás abból adódott, hogy a sértettek megpróbálták kitépni, eltávolítani a terhelt által a közterületre, saját háza elé kiültetett virágokat, abbeli ténybeli tévedésük okán, hogy a virágok az általuk vélelmezett telekhatár vonalán belül kerültek kiültetésre; azaz a terhelt a saját vagyona védelme érdekében lépett fel az azt károsító személy ellen, a Btk. 22. § (1) bekezdésére figyelemmel pedig nem büntethető a cselekmény, mellyel a terhelt a saját vagyonát közvetlenül fenyegető jogtalan támadás ellen védi.

Ezért azt indítványozta, hogy a Kúria a terheltet a két rendbeli garázdaság vétségének vádja alól mentse fel.

A Legfőbb Ügyészség a felülvizsgálati indítványt nem találta alaposnak.

Álláspontja szerint a Btk. 339. § (1) bekezdésében írt törvényi tényállás szerinti a garázdaság vétsége megállapításának nem feltétele, hogy a terhelti cselekmény valakit megbotránkoztasson, vagy az benne riadalmat keltsen, csak e hatás kiváltására kell alkalmasnak lennie. Megítélése szerint az, amikor valaki egy másik személyt egy seprűvel - sérülést okozva - bántalmaz, illetve kicsavarja a kezét, - mint általában a sérülés okozására alkalmas személy elleni erőszak - alkalmas arra, hogy másokban megbotránkozást és riadalmat keltsen, emellett az irányadó tényállás szerint a terhelt cselekményét közterületen követte el, és nem tartalmaz olyan adatot, amely alapján azt lehetne megállapítani, hogy a terhelt magatartását a vagyonát fenyegetővel szemben, jogos védelmi helyzetben követte el.

Mindezekre figyelemmel arra tett indítványt, hogy a Kúria a Be. 662. § (1) bekezdés a) pontja alapján a megtámadott határozatokat hatályában tartsa fenn (BF.110/2019/1. szám).

A Kúria a felülvizsgálati indítvány elbírálására a Be. 660. § (1) bekezdése alapján tanácsulést tűzött ki, melyen a megtámadott határozatokat a felülvizsgálati indítványban megjelölt ok alapján bírálta felül, emellett vizsgálta a Be. 659. § (6) bekezdésében meghatározott esetleges eljárási szabálysértéseket is, illet azonban nem észlelt.

Felülvizsgálatnak a bíróság ügydöntő határozata ellen a Be. 649. § (1) bekezdés a) pont aa) alpontja alapján akkor van helye, ha a bíróság a büntető anyagi jog szabályainak megsértésével állapította meg a terhelt bűnösségét.

Az ezen okra alapított felülvizsgálati indítvány alapos.

A Be. 659. § (1) bekezdése szerint a felülvizsgálati eljárásban a bizonyítékok ismételt egybevetésének, eltérő értékelésének, valamint bizonyítás felvételének nincs helye, a felülvizsgálati indítvány elbírálásakor a jogerős ügydöntő határozatban megállapított tényállás az irányadó.

Az irányadó tényállás lényege a következő:

A terhelt, valamint sértett1 és felesége egymás szomszédai, közöttük 2005. év óta a telekhatár megállapítása, birtokháborítás megszüntetése érdekében, továbbá személyiségi jogok megsértése miatt polgári peres eljárások vannak folyamatban.

A tényállás 1. pontjában rögzítettek szerint 2016. március 30-án a terhelt a ... szám előtti közterületi járda és a vízelvezető árok közötti virágágyásnál az ahhoz földet hordó sértett1-t felszólította, hogy hagyja békén a virágágyást. Mivel a sértett1 e felszólításnak nem tett eleget, a terhelt belerúgott a földbe, mely „beterítette” a sértettet, majd hangos szidalmazás kíséretében a nála lévő seprűvel ráütött a sértett kezére, aki ennek következtében a jobb kézhat V. kézközépcsont feletti területén felületes hámsérüléssel társuló zúzódást szenvedett, melynek gyógytartama nyolc napon belüli volt.

A tényállás 2. pontjában rögzítettek szerint 2016. április 2-án ugyanezen a közterületen a terhelt rendezte a földet, amikor sértett2 felszólította a terheltet, hogy ne hordja el a földet a virágágyásról. A terhelt és a sértett2 között szóváltás alakult ki, a terhelt egy marék földet dobott sértett2 felé, majd megfogta a sértett2 pulóverét, megragadta a kezét és megcsavarta a jobb kezének mutató és hüvelykujját. A sértett2 a jobb kéz I. és II. ujjának zúzódásos sérülését szenvedte el, melynek gyógytartama

nyolc napon belüli volt.

A Btk. 339. § (1) bekezdése szerinti garázdaság vétségét - ha súlyosabb bűncselekmény nem valósul meg - az követi el, aki olyan kihívóan közösségellenes, erőszakos magatartást tanúsít, amely alkalmas arra, hogy másokban megbotránkozást vagy riadalmat keltsen.

Ahogy azt a Kúria a 2019.B.5. szám alatt közzétett elvi határozatában kifejtette, a garázdaság vétségének tényállásában a kihívó közösségellenesség nem azonos a minden bűncselekményben felismerhető társadalomra veszélyességgel, a közösség elvárásaival történő szembehelyezkedéssel, vagy ezeknek az elvárásoknak a semmibe vételével. A garázdaság bűncselekményi alakzatának megvalósulásához szükséges erőszakos magatartás akkor kihívóan közösségellenes, ha közvetlenül és durván sérti, vagy sértheti a közösség nyugalma, mert az elkövető cselekményét az utóbbihoz fűződő érdek gátlástalan, nyílt semmibe vételével hajtja végre. Ha az erőszakos magatartás a kihívó közösségellenességet nélkülözi, garázdaság megállapítására nem kerülhet sor.

Hasonló álláspontot képvisel a BH 2015.52. szám alatt közzétett eseti döntés is.

A jelen ügyben irányadó tényállás azt tartalmazza, hogy a terhelt - a telekhatár-vita miatti személyes indíttatásból - közterületen szidalmazta, majd testi sérülést okozva bántalmazta a sértetteket.

Ugyancsak a tényállás szerint a terhelt és a sértettek szomszédok voltak, házaikkal szemben ... település Posta Hivatala, a ... Takarékszövetkezet fiókja, míg egy bolt volt található. A tényállás 1. pontbeli magatartást a sértett felesége, a 2. pontbeli magatartást a sértett férje, a bántalmazást megelőző hangos szóváltást pedig a szemközti boltban vásárló Tanul és **Tanu2** észlelték.

A terhelt szitkozódása, erőszakos fellépése, a sértettek birtokvita miatti haragból eredő bántalmazása kifejezetten és egyértelműen személyes indíttatásból történt, magatartását a virágok gondozása miatti vita hevében kialakult düh és bosszú motiválta. Cselekménye e szomszédvita keretein belül maradt, a terhelt ezzel nem helyezkedett nyíltan szembe a társadalmi normákkal, az nem vált kihívóan közösségellenessé. A bántalmazás mindkét esetben egymozzanatú, indulattól vezérelt cselekmény volt, nélkülözve a közösség tagjaira is ható gátlástalanságot, ekként az nem is volt - a garázdaság megvalósulásához megkívánt - durva, a közösség érdekeit semmibe vevő.

Mindezekből következően a testi sértést okozó erőszakos magatartás

kihívó közösségellenesség hiányában nem valósított meg garázdaságot is, annak ellenére sem, hogy a szitkozódás, illetve a bántalmazás az adott helyen és időben mások által is észlelhető volt.

A terhelt cselekményeivel ugyanakkor mindkét sértett sérelmére nyolc napon belül gyógyuló testi sérülést okozott, cselekménye ezért a két rendbeli, a Btk. 164. § (1) bekezdésébe ütköző és a (2) bekezdése szerinti - két évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő - testi sértés vétségét valóban megvalósította.

Miután e cselekményekkel a garázdaság vétsége alaki halmazatot képez, nem a terhelt bűnösségének megállapításában, hanem a cselekmények minősítésében tévedtek az eljáró bíróságok, és emiatt törvénysértő intézkedést alkalmaztak vele szemben.

Ekként a Kúria a megtámadott határozatokat a Be. 662. § (1) bekezdés a) pontja alapján megváltoztatta, a minősítést helyesbítette, és a cselekmények minősítésének szűkülésére tekintettel - a Btk. 79-80. §-aiban rögzített büntetéskiszabási elvek szem előtt tartásával - az eljáró bíróságok által egyébiránt helyesen alkalmazott intézkedés tartamát a rendelkező részben írtak szerint mérsékelte.

Az ítélet elleni fellebbezés a Be. 653. § (1) bekezdésére és a 458. § (3) bekezdésére figyelemmel kizárt, felülvizsgálatát pedig a 650. § (1) bekezdés b) pontja zárja ki. Az esetleges újabb indítvánnyal kapcsolatos figyelmeztetés a Be. 656. § (6) bekezdésén alapul azzal, hogy a Kúria - a Be. 656. § (4) bekezdése szerinti feltételek fennállása esetén - az indítványt érdemi indokolás nélkül elutasíthatja.

Budapest, 2019. június 4.

Dr. Mészár Róza s. k. a tanács elnöke, Dr. Domonyai Alexa s. k. előadó bíró, Dr. Soós László s. k. bíró

A Kúria Bfv.I.31/2019/5. számú ítélete 2019. június 4. napjával kezdődő hatállyal jogerős.

Dr. Mészár Róza s. k.
a tanács elnöke

A kiadmány hitelélül:

Mátyás Gyöngyi
bíróság ügyintéző